

Latin
Higher level
Paper 1

Tuesday 3 November 2015 (afternoon)

Candidate session number

1 hour 30 minutes

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Instructions to candidates

- Write your session number in the boxes above.
- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Translate text 1 or text 2 in the boxes provided. Each text is worth **[175 marks]**.
- The use of dictionaries is permitted for this paper.
- The maximum mark for this examination paper is **[175 marks]**.

Translate text 1 or text 2.

Translate into English the section of the text indicated between the asterisks. A translation of the rest of the text appears on the facing page.

Text 1

Cicero discusses the mutually-felt hatred between himself and Clodius.

tum, inquam, tum vidi ac multo ante prospexi quanta tempestas excitaretur, quanta impenderet procella rei publicae.

5 * videbam illud scelus tam importunum, audaciam tam immanem adolescentis furentis, nobilis, vulnerati non posse arceri oti finibus: erupturum illud malum aliquando, si impunitum fuisset, ad perniciem civitatis. non multum mihi sane post ad odium accessit. nihil enim contra me fecit odio mei, sed odio severitatis, odio dignitatis, odio rei publicae: non me magis violavit quam senatum, quam equites Romanos, quam omnis bonos, quam Italiam cunctam: non denique in me sceleratior fuit quam in ipsos deos immortalis. etenim illos eo scelere violavit quo nemo antea: in me fuit eodem animo quo etiam eius familiaris Catilina, si vicisset, fuisset.

10 itaque eum numquam a me esse accusandum putavi, non plus quam stipitem illum qui quorum hominum esset nesciremus, nisi se Ligurem* ipse esse diceret. *

quid enim hunc persequar, pecudem ac beluam, pabulo inimicorum meorum et glande corruptum?

Cicero, *De Haruspicum Responso* 4–5

---

* Ligus, uris: Ligurian (from Liguria, a country in Cisalpine Gaul)

Text 2

The god Glaucus, burning with love for Scylla, begs the divine Circe for a love potion.

quam simul adspexit, dicta acceptaque salute,

- * “diva, dei miserere, precor! nam sola levare
tu potes hunc”, dixit “videar modo dignus, amorem.
quanta sit herbarum, Titani¹, potentia, nulli
15 quam mihi cognitius, qui sum mutatus ab illis.
neve mei non nota tibi sit causa furoris:
litore in Italico, Messenia² moenia contra,
Scylla³ mihi visa est. pudor est promissa precesque
blanditiasque meas contemptaque verba referre;
20 at tu, sive aliquid regni est in carmine, carmen
ore move sacro, sive expugnacior herba est,
utere temptatis operosae viribus herbae.
nec medeare mihi sanesque haec vulnera mando,
(fine nihil opus est!); partem ferat illa caloris.”
25 at Circe⁴ (neque enim flammis habet aptius ulla
talibus ingenium, seu causa est huius in ipsa,
seu Venus indicio facit hoc offensa paterno)
talìa verba refert: *

“melius sequerere volentem
optantemque eadem parilique cupidine captam.

Ovid, *Metamorphoses* 14.11–29

-
- ¹ Titani (voc.): Titanis (*ie* Circe, daughter of a Titan)
² Messenius, a, um: Messenian (*ie* from Messina, a Sicilian city)
³ Scylla, ae: Scylla (a many-headed monster that preys on sailors)
⁴ Circe, es: Circe

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

08EP06

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

08EP07

Please **do not** write on this page.

Answers written on this page
will not be marked.

08EP08